

AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM
DIAPOZITÍV-SOROZATA

ÁLLATOK, MADARAK,
ROVAROK

Óvodák számára

Kiadja:
Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest

Készült
AZ ORSZÁGOS
TANSZERGYÁRTÓ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
Kutatási és Filmgyártási Főosztályának irányításával

Iványi Gergely
és
Dr. Kovács György
munkája

Utánnymás az 1971. évi kézirat alapján készült

Diafilm hny. 2016 — 250 pld.

F. k.: Hári Ferenc

A képsorozatban olyan állatok láthatók, amelyekkel a gyermekek gyakran találkoznak, tájékozódási körükön belül esnek. A képek nemcsak a különféle állatok bemutatására alkalmasak, segítségükkel megkönnyíthetjük az olyan fogalmak kialakítását is, mint pl. a madár, a bogár, s hogy mindezek állatok. Ezekkel a képekkel kellő tapasztalati anyaghoz juttathatjuk a gyermekeket.

A sorozatban bemutatásra kerülő állatok nem mindegyike foglalkozási anyag, de olyanok, amelyekről beszélhetünk a gyermekekkel, amikor alkalomszerűen találkoznak velük. A közvetlen élmények rendezéséről e téren sem mondhatunk le. A képek alkalmazása gyakran a foglalkozáson kívüli időben (pl. séta előtt vagy után) kerül sorra. Ezeket a képeket azért is jó a gyermekek élményeihez kapcsolni, mert így szoktathatók hozzá a valóság képi ábrázolásának megértéséhez.

A madarak közül a fecske, a veréb, a rigó, a cinege, a házigalamb életével foglalkozunk. Egy-egy képet villantunk fel róluk, olyanokat, amelyek legszemléletesebben mutatják be legjellemzőbb és a gyermeki világhoz legközelebb álló vonásaikat. Minden bizonytal nagy érdeklődéssel nézik a gyermekek az olyan életszerű képeket, mint pl. a madárfiókák etetése. E képek segítségével be tudjuk mutatni az egyes madarak közötti azonosságokat és eltéréseket. Különösen jó szolgálatot tesznek, ha az itt bemutatott madarakat a háziállatokkal akarjuk összehasonlítani. Az összehasonlítás vonatkozhat a külső jegyekre, az életmódra, a kicsinyek életére, az emberi

gondoskodás mértékére stb. Ennek folyamán logikai művelet gyakorlására nyílik lehetőség (összehasonlítás, osztályba sorolás, következtetés, általánosítás).

A másik csoportba tartozó állatok sokfélék. Ahány állat, annyi alkat, annyi életforma, annyi érdekes, változatos vonás. A képek nézegetése és a gyermekek tapasztalatainak felhasználása alapján felkelthetjük érdeklődésüket a számukra sok meglepetést tartogató, rendkívül gazdag állatvilág iránt, különösen akkor, ha összehasonlítjuk őket más állatokkal is.

Ezeket az állatokat nem minden gyermek ismeri egyformán, különböző módon viszonyulnak hozzájuk. Az állatok iránt tanusítandó helyes magatartás kialakítására is felhasználhatjuk e képeket. A helyes viszony, a reális ismeretek nyújtása sok babonás, téves hiedelmet oszlat-hat el.

A képek egy része az emberre nézve kártékony állatokat mutatja be. Ezeket az állatokat az ember pusztítja. A gyermekeket arra neveljük, hogy vannak kártékony és hasznos állatok: a hasznosakat szeretjük, gondozzuk és védelmezzük, a kártékonyakat pedig pusztítjuk.

A képek leírása:

1. kép: Eresz alatt fecskefészek

A fecskefészekből fiókák "néznek" ki. Jól megfigyelhetők az eresz alatt épült fecskefészek és a tátogó csőrű fiókák.

2. kép: Éhesek a fiókák

Tátott szájjal várják a jó falatot az örökké éhes kicsi fecskék.

3. kép: Megérkezett az ennivaló!

Fecskemama éppen az egyik fiókája tátott szájába tömi a hernyót. A többiek már kielégítette, még ez az egy kis éhes van hátra.

4. kép: Pihenő

A fészek közelében, egy gerendán várja a párját a fecskemama. A fiókák máris követtelőznek.

Az 1-4. sorszám alatt felsorolt képek a madáranya és fiókáinak életéből kiemelt jele-
netekkel, igen szép felvételeken mutatják
be a "szülői" gondoskodást.

5. kép: Gyülekeznek a fecskék

Villanydróton gyülekeznek, hosszú utra készülődnek ősszel a fecskék. Elköltöznek melegebb vidékre, mert télen nem találnak nálunk elegendő táplálékot.

6. kép: Csipegető verebek

A földön magot keresgélő, csipegető veréb-raj látható.

7. kép: Veréb a faágon

Jól megfigyelhető a veréb színe, alakja.

8. kép: A feketerigó

Lombos faágak között egy szép feketerigó.

9. kép: Rigófészek

Kikeltek a tojásból a kis rigók. A rigó-mama éhes fiókáit eteti.

10. kép: A cinege

Kékcinke, csőrében egy kis hernyó.

11. kép: Madáretető

Télen sokat szenvednek a madárkák a hidegtől: fáznak és éheznek. A hó és a hideg miatt nem találnak ennivalót. Az emberek és a gyermekek így gondoskodnak hasznos kis barátaikról: a szép felvétel ezt ábrázolja.

12. kép: Galambtetés

A füves udvar-részben magot kereső házigalambok.

13. kép: Galambduc

A házigalamboknak "lakást" is épít az ember. Itt élnek sokan együtt. Tojást tojnak, itt költik ki, és gondozzák fiókáikat.

14. kép: A csiga

Csigákat látunk "társaságban": oldalról, felülről, sőt házába bujva is. Jól megfigyelhetők: a csiga teste, háza, tapogató szarvacskái.

15. kép: Giliszták

Eső után az óvodáskertben is gyakran láthatók a giliszták. A közeli felvétel alkalmas e nagyon hasznos állatkák bemutatására.

16. kép: A vakond

A föld alatt élő igen hasznos állatot elsősorban a turásairól ismerik a gyerekek. Képzünk a föld alatt, "vadászat" közben mutatja be. A rájzon kedvenc csemegéit is láthatjuk.

17. kép: Katinka, szállj el...

Egy kislány ujjá hegyén repülni készülő, szárnyait emelgető katicabogár.

18. kép: Katicabogár virágon

Szép, színes rózságon több katicabogarat láthatunk. Levéltetveket lakmároznak. Hasznosak.

19. kép: Méhecskék a virágon

Szép, színes virágok között röpködő, virágport és nektárt gyűjtögető méhek.

20. kép: Méhek a kaptárnál

A méhek "lakása" a kaptár. A nyílás előtt szorgoskodó, ki-be járó méhecskék.

21. kép: A méz

Egy kisfiu előtt tányéron vajas-mézes kenyér. A tányér mellett "mézes mackó".

22. kép: A legyek

Ismerős állatkák. Képünk a mindent bepiszkító, kellemetlenkedő legyek elleni védekezés egyik módját - ételszítával leborított ennivaló - mutatja be.

23. kép: Keresztespók

Közelről készült felvétel. Jól megfigyelhető a falevélen mászkáló keresztespók alakja.

24. kép: Pókháló

Hálóját szövögető pók munka közben. A "remekmű", a háló teljes szépségében mutatkozik.

25. kép: A szunyog

Sok kellemetlenséget okoz, csipésével viszketést kelt az ember bőrén. Nyári időben, különösen estefelé kell védekeznünk ellene. A képen egy jelenetet látunk: két szunyog csipi az ember egyik kezét, a másik felemelt kéz éppen agyoncsapni készül őket.

